

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

บทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในงานส่งเสริมการเกษตร จังหวัดสุโขทัย

The Roles of Village Agricultural Volunteers on Agricultural Extension Work in Sukhothai Province

จารุณี นครกันท์ (Jarunee Nakhongun)¹ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (Chalermsak Toomhirun)²

จินดา ขลิบทอง (Jinda Khlibtong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคม และเศรษฐกิจของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (2) ความคิดเห็นของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (3) การปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (4) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจังหวัดสุโขทัย ประชากรที่ศึกษาคืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จำนวน 843 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 164 ราย สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 54 ราย จากประชากรทั้งหมด 65 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ $t - test$ เปรียบเทียบความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า (1) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 47.18 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 คน มีรายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตร เฉลี่ย 123,657.93 บาท/ปี รายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 83,498.65 บาท/ปี รายได้รวมเฉลี่ย 338,227.23 บาท/ปี มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 22.03 ไร่ เกินครึ่งหนึ่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ด้านการเกษตรจากการประชุม/อบรม/สัมมนา ได้รับการฝึกอบรมอยู่ในระดับ มาก ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง (2) ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ความคิดเห็นด้านการติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด (3) ผลการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ ด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (4) ระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในประเด็นการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกร การรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของเกษตรกร การร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การเป็นผู้ประสานงานการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการเกษตร การเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลง และการสำรวจพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติระหว่างเกิดภัย แตกต่างจากผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (5) ปัญหาที่พบมากที่สุดคือด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงาน เสนอให้มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพ ให้มีการพัฒนาในด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล การขึ้นทะเบียนเกษตรกร

คำสำคัญ การปฏิบัติงานตามบทบาท อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จังหวัดสุโขทัย

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช jarunee.doe@gmail.com

² ผู้อำนวยการสำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช artoom@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช arkjin@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this study were (1) to study social and economic fundamental state of village agricultural volunteers in Sukhothai Province; (2) to study their opinions on their practice adhering to the roles of village agricultural volunteers; (3) to study their practice adhering to the roles of village agricultural volunteers; (4) to compare the level of their opinions with their practice on agricultural extension work; and (5) to study their problems and suggestions on their practice adhering to the roles of village agricultural volunteers on agricultural extension work. The population in this study was 843 village agricultural volunteers in Sukhothai Province. 164 samples were selected by using simple random sampling methodology, plus 54 agricultural extension academics who evaluated the practice of village agricultural volunteers selected by using specific random sampling methodology. The data were collected by interviewing the studied volunteers. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation, and t-test analysis to compare the level of the volunteers' opinions with their practice. The findings of this study were as follows: (1) most of the studied village agricultural volunteers in Sukhothai Province were male. Their average age was 47.18 years. They were educated at upper secondary level. Their average number of household labor was 4.10 persons. Their average income deriving from working in agricultural sectors and non-agricultural sectors were 123,657.93 baht/year and 83,498.65 baht/year respectively, and their average total income was 338,227.23 baht/year. Their average agricultural area was 22.03 rai. More than a half of them sat in their village committee. Most of them were a member of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. They had received agricultural information and knowledge from meetings, training courses, and seminars. They had been trained at high level and supported from related sectors at medium level. (2) considering the volunteers' opinions on their practice on agricultural extension work, it was found that, on the whole, they agreed with their practice at the highest level, their opinions on updating agricultural situations in their village and reporting emergency situations to related sectors were at the highest level. (3) the outcome of the agricultural extension work of the studied volunteers was generally at high level, the first important issue was updating agricultural situations in their village and reporting emergency situations to related sectors. (4) the level of their opinions on their practice in the issue of examining documents of farmer register, collecting farmers' requirements, joining with their village committee in implementing a plan for agricultural development, coordinating agricultural development work, monitoring plant disease and insect spread, and surveying the areas that faced a natural disaster was different from the outcome of the volunteers' practice at 0.01 statistical significance. And (5) the volunteers faced problems at the highest level with collecting agricultural fundamental data of their village. They suggested that they should have been explained to make them understand how to do their work and their proficiency should have been developed in the aspect of collecting documents of farmer register.

Keywords: Practice adhering to the role, Village agricultural volunteer, Sukhothai Province

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

ส่วนราชการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการรับสมัครและคัดเลือกตัวแทนเกษตรกรในท้องถิ่น ที่มีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในรูปแบบของอาสาสมัครเกษตรสาขาต่างๆ เพื่อให้อาสาสมัครเกษตร ที่ปฏิบัติงานในหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอได้ประสานงานและบูรณาการการทำงานระหว่างกัน และเพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกระเบียบว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรและ ยุวกะสิณกร พ.ศ. 2548 และมีการปรับปรุงแก้ไข เป็นระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. 2551 กำหนดให้อาสาสมัครเกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 13 ประเภท ประกอบด้วย อาสาสมัครเกษตรและสหกรณ์ อาสาสมัครฝนหลวง อาสาสมัครด้านบัญชี อาสาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อาสาสมัครชวชนาชนนา อาสาสมัครยางพารา ประมงอาสา อาสาปศุสัตว์ หมอดินอาสา เกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครสหกรณ์ อาสาสมัครชลประทาน เศรษฐกิจการเกษตรอาสา และอาสาสมัครประเภทอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการนโยบายอาสาสมัครเกษตรกำหนด ขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เห็นว่าควรมีตัวแทนของอาสาสมัครเกษตรในแต่ละหมู่บ้านเป็นผู้ประสานงานระหว่างอาสาสมัครเกษตรแต่ละประเภท รวมทั้งประสานงานการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรของหมู่บ้านกับหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2558, น.2-3) โดยให้อาสาสมัครเกษตรทุกประเภทที่มีในแต่ละหมู่บ้าน คัดเลือกระหว่างกันเองให้ได้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมู่บ้านละ 1 คน โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ (1) การเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน (2) ร่วมกิจกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน (3) ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน (4) ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้าน และรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เป็นกำลังสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรเป็นอย่างมาก ซึ่งนอกจากจะเป็นผู้ประสานงานของอาสาสมัครเกษตรแต่ละประเภทแล้ว ยังทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเกษตรกรและส่วนราชการ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาสถานการณ์เร่งด่วนต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย ได้ดำเนินการตามนโยบายกรมส่งเสริมการเกษตร โดยได้มีการรับสมัครตัวแทนเกษตรกรจากทุกหมู่บ้าน และทำการคัดเลือกให้เหลือ หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านของกรมส่งเสริมการเกษตร มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ในปี พ.ศ. 2558 จำนวน 843 คน ได้ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านทั้ง 4 ด้าน (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย 2557, น.38 – 40) แต่ยังไม่เคยมีการศึกษาถึงความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน ผลจากการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านว่ามีการปฏิบัติงานได้ในระดับใด และมีปัญหาการดำเนินการอย่างไร จึงเห็นควรได้จัดทำการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดสุโขทัย เพื่อที่จะได้มีข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาการปฏิบัติงาน

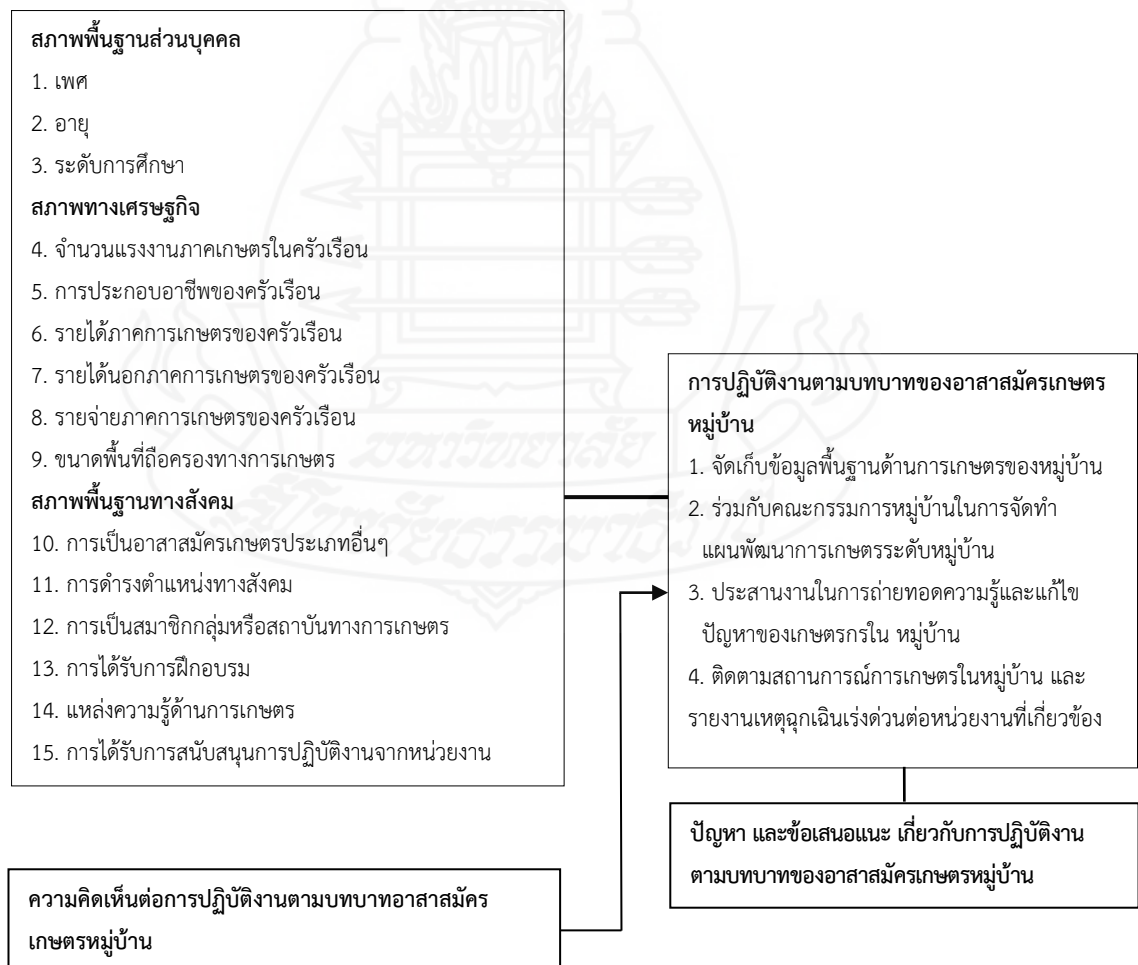
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

และเพื่อพิจารณาเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สภาพสังคม และเศรษฐกิจ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
5. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประชากรที่ศึกษา คือ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านใน จังหวัดสุโขทัย จำนวน 843 ราย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้จำนวน 164 คน ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอ และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่ประเมินอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 54 ราย จากประชากรทั้งหมด จำนวน 65 ราย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ (1) แบบสัมภาษณ์สำหรับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นผู้ตอบ (2) แบบสัมภาษณ์สำหรับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ตอบ ทดสอบความเชื่อมั่นจากกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย หาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เท่ากับ 0.953 และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เท่ากับ 0.861 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดของข้อมูล และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านโดยใช้สถิติ t - test

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของอาสาสมัคร เกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านร้อยละ 67.7 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.18 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 คน มีรายได้จากการทำอาชีพในภาคการเกษตร เฉลี่ย 123,657.93 บาท/ปี รายได้จากการทำอาชีพนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 83,498.65 บาท/ปี และมีรายได้รวมของ ครัวเรือนเฉลี่ย 338,227.23 บาท/ปี ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำ การเกษตรของตนเอง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 22.03 ไร่ เกินครึ่งหนึ่งมีตำแหน่งเป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาการเกษตร อยู่ในระดับมาก รับทราบข่าวสาร/ข้อมูลด้านการเกษตรจากการประชุม/อบรม/สัมมนา ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

2. ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ย 4.23 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 ประเด็นได้แก่ ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน และเห็นด้วย 2 ประเด็น ได้แก่ การประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน	4.13	1.086	เห็นด้วย
2. ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	4.29	0.800	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน	4.19	0.690	เห็นด้วย
4. ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.32	0.716	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.23	0.823	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จากการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.03 เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่าทั้ง 4 ประเด็นมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก คือ ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน ร่วมกับกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 4.06 4.06 และ 3.87 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน	4.06	0.824	มาก
2. ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน	3.87	0.915	มาก
3. ประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในหมู่บ้าน	4.06	0.758	มาก
4. ติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.16	0.436	มาก
รวม	4.03	0.733	มาก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

4. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานในประเด็น การตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกร การรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของเกษตรกร การร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร การเป็นผู้ประสานงานการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการเกษตร การเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลง และการสำรวจพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติระหว่างเกิดภัย แตกต่างจากผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

ประเด็น	$\bar{X}$		S.D.	t	Sig (2-tailed)
	ความคิดเห็น	การปฏิบัติงาน			
1. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร					
1.1 ประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียน	3.99	4.21	1.539	-1.827	0.070
1.2 ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	4.28	3.91	1.311	3.632**	0.000
2. ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนฯ					
2.1 รวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของเกษตรกร	4.23	3.86	1.361	3.442**	0.001
2.2 เข้าร่วมเวทีจัดทำแผนพัฒนาฯ	4.35	3.88	1.190	5.052**	0.000
3. การประสานในการถ่ายทอดความรู้					
3.1 สำรวจความต้องการของเกษตรกร	4.11	4.06	1.223	0.511	0.610
3.2 ช่วยประสานงานเจ้าหน้าที่/วิทยากรในการถ่ายทอดความรู้	4.21	4.17	1.076	0.508	0.612
3.3 ประสานงานในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกร	4.23	4.07	1.076	1.960	0.052
3.4 เป็นผู้ประสานการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการเกษตร	4.23	3.95	0.956	3.756**	0.000
4.การติดตามสถานการณ์การเกษตร					
4.1 เฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลง	4.29	3.98	0.976	4.082**	0.000
4.2 การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยจากภัยพิบัติธรรมชาติ	4.20	4.07	1.027	1.977	0.050
4.3 สำรวจพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติระหว่างเกิดภัย	4.32	4.16	1.079	1.881**	0.002
4.4 ให้คำแนะนำแก่ผู้ประสบภัยในการเตรียมเอกสารหลักฐาน	4.40	4.33	1.125	0.764	0.446
4.5 การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหลังเกิดภัย	4.34	4.33	1.094	0.071	0.943

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

** ระดับนัยสำคัญยิ่ง 0.01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

5. ปัญหา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของหมู่บ้าน เกษตรกรไม่ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และการปรับปรุงข้อมูลเมื่อมีการเพาะปลูกใหม่ รองลงมามีปัญหาด้านการประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ ได้แก่ อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ขาดความรู้และวิชาการด้านการเกษตร ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ขาดความร่วมมือจากเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และปัญหาด้านติดตามสถานการณ์การเกษตรในหมู่บ้านและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การขาดความรู้เรื่องโรค แมลงศัตรูพืช ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานและปัญหาด้านอื่นๆ เช่น ขาดงบประมาณในการปฏิบัติงาน ขาดความเชื่อมั่นในตัวอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร/ผู้ที่ติดตามดูแลอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน เสนอแนะว่าอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านควรได้รับการพัฒนาศักยภาพในเรื่องการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านให้ครบทั้ง 4 ด้าน ให้มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ขั้นตอนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย ให้มีการจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการการเกษตรเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน และให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประสานงานกับอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านและร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.18 ปี เนื่องจากเพศชายเป็นแรงงานหลักในภาคเกษตรของครอบครัว ดังนั้นจึงเข้ามามีบทบาทในงานส่งเสริมการเกษตรมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุวิสาส์ กันตอนันตพร (2554, น.42) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี พบว่าเกษตรกรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75 ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. เนื่องจากในปัจจุบันค่านิยมในเรื่องการศึกษาต่อมีมากในเกษตรกรผู้นำ และอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.22 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา เนื่องจากเป็นอาชีพที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ และพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสุโขทัยเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำนา ในด้านรายได้ของครัวเรือนอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้านมีรายได้จากการประกอบอาชีพในภาคการเกษตร เฉลี่ย 123,657.93 บาท/ปี รายได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 83,498.65 บาท/ปี และมีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 338,227.23 บาท/ปี ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง ไม่เกิน 10 ไร่ เฉลี่ย 22.03 ไร่ แสดงให้เห็นว่ารายได้หลักของครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากการประกอบอาชีพการเกษตรมากกว่ารายได้นอกภาคเกษตร และเป็นเกษตรกรรายย่อยโดยมีพื้นที่ทำกินไม่เกิน 10 ไร่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

3. ปัจจัยทางสังคมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน สอดคล้องกับ กณณิกา บุญยิ่ง (2556, น.44 - 45) ที่ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในการส่งเสริมการเกษตร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ส่วนใหญ่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน รองลงมา มีตำแหน่งเป็นประธาน/กรรมการกลุ่มต่างๆ แสดงให้เห็นว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นบุคคลที่ชาวบ้านให้ความสำคัญ จนได้รับความไว้วางใจให้รับหน้าที่สำคัญของหมู่บ้านได้แก่ กรรมการหมู่บ้าน ประธานหรือสมาชิกกลุ่มต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ส่วนการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรพบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สอดคล้องกับ (อรรพรรณ จินะใจหาญ 2554, 43) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาประจำตำบลในจังหวัดเชียงราย พบว่าหมอดินอาสาร้อยละ 96.7 เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร/สถาบันต่างๆ โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับเกษตรกรมากที่สุด เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการดำเนินชีวิตและกิจกรรมการประกอบอาชีพการเกษตร

การได้รับการฝึกอบรมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.38 ประเด็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านการพัฒนาการเกษตร มีค่ามากที่สุด ด้วยเหตุผลที่ว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นเกษตรกรผู้นำควรได้รับการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพและพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเป็นแกนนำกลับไปพัฒนาชุมชนของตนเอง นอกจากนี้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นเป้าหมายหลักในการเข้าร่วมฝึกอบรมโครงการต่างๆ จากกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานอื่นๆ เพราะเป็นเกษตรกรผู้นำอยู่ใกล้ชิดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมากที่สุด โดยเฉพาะกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรซึ่งได้ร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่กันอย่างต่อเนื่อง

การได้รับสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากโครงการต่างๆ การสนับสนุนช่วยเหลือในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับ (ระพีภัทร์ เสริมสุขจิระโชติ 2556, 56) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรีคือ การได้รับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงาน การที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านจะปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น เกิดประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องการดูแลให้คำปรึกษา เยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่

การรับทราบข่าวสาร/ข้อมูลด้านการเกษตร ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากการประชุม/อบรม/สัมมนา มากที่สุด สอดคล้องกับ (กัมปพล แก้วมีศรี 2545, 42) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน จังหวัดอุดรธานี พบว่าอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 88.7 ได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ รองลงมาได้รับความรู้โดยการเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม เนื่องจากความใกล้ชิดและการปฏิบัติงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ทำให้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากช่องทางนี้มากที่สุด

4. ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน พบว่าความคิดเห็นในด้านการติดตามสถานการณ์การเกษตร อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีประเด็นย่อยคือ การเฝ้าระวังและ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

แจ้งเตือนภัยจากโรคแมลงศัตรูพืชระบาดในหมู่บ้าน สำรวจพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ และการเตรียมเอกสารหลักฐานการขอรับความช่วยเหลือ เนื่องจากเป็นเรื่องด่วน สำคัญกับชีวิตและทรัพย์สินของเกษตรกรเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบอาชีพ เรื่องปากท้องของเกษตรกรจึงต้องได้รับการแก้ไขปัญหาคือเป็นอันดับแรก แสดงให้เห็นว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นผู้มีจิตอาสาต้องการช่วยเหลือชุมชน พร้อมทั้งจะช่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการและเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์มากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับ (ชำนัญ เมืองทอง 2555, 92) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อการส่งเสริมการเกษตรในอำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเห็นว่าปฏิบัติงานในระดับมาก คือ การช่วยขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบ.01)

5. การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น สอดคล้องกับผุสดี จันทร (2556 : 74) ที่ทำการศึกษาความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน พบว่าทั้ง 4 ประเด็นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยประเด็นที่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านปฏิบัติงานได้ดี คือ การติดตามสถานการณ์การเกษตรในเรื่องการช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เพราะเป็นเรื่องสำคัญเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขปัญหาคือเป็นอันดับแรก เพราะอาจจะทำความเสียหายกับทรัพย์สิน เรื่องปากท้องของเกษตรกร รองลงมาเป็นประเด็นย่อยเรื่องการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านสามารถปฏิบัติงานได้ดีเพราะเป็นเรื่องผลประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับหากดำเนินการได้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่ทางราชการกำหนด รองลงมาเป็นเรื่องการประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ เนื่องจากอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นเรื่องการประสานงานจึงมีความคล่องตัว ปฏิบัติงานได้ดี ส่วนในประเด็นการร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ ต้องปรับปรุงเรื่องการปฏิบัติงาน และให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาฯ มากกว่านี้

6. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นกับระดับปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตร พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เนื่องจากในประเด็น การตรวจสอบเอกสารหลักฐานการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เป็นงานค่อนข้างละเอียดนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเห็นว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังมีข้อผิดพลาดเกี่ยวกับงานเอกสารและจัดทำแบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนต่างๆ ส่วนในประเด็นการรวบรวมข้อมูลปัญหาความต้องการของเกษตรกร การเป็นผู้ประสานงานการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาการเกษตร การร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังขาดทักษะในการเป็นผู้ประสานงานที่ดี และขาดความรู้ขั้นตอนวิธีการในเรื่องการจัดทำเวทีเพื่อทำแผนพัฒนาการเกษตร ส่วนประเด็นการเฝ้าระวังแจ้งเตือนภัยจากโรคแมลง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านยังขาดความรู้ด้านวิชาการเกษตร การจัดการศัตรูพืช และการใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบพื้นที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6 The 6th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย เรื่อง บทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในงานส่งเสริมการเกษตร จังหวัดสุโขทัย พบว่าอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัดสุโขทัย มีผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ด้านบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน 4 ด้าน พบว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต้องการให้มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานต่างๆ ดังนี้

1.1 การจัดเก็บข้อมูลและการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ขั้นตอนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ และเอกสารประกอบการขอรับความช่วยเหลือ

1.2 อบรมให้ความรู้ในเรื่อง ขั้นตอนวิธีการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อเสนอไปยังหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการของชุมชน

1.3 จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการการเกษตร เช่น ความรู้เรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช และการจัดการศัตรูพืช

2. ด้านอื่นๆ

2.1 ทบทวนบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านให้ทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน โดยประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบรวมถึงเกษตรกร เพื่อสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นต่อตัวอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

2.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดตาม ดูแลการปฏิบัติงาน และประสานงานกับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านและร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในงานระดับพื้นที่มากที่สุด

2.3 ส่งเสริมให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สร้างเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านระดับอำเภอและจังหวัด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และเพื่อประโยชน์ในการขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่างๆ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านร่วมกับหน่วยงานอื่น ว่าได้รับความร่วมมือ หรือให้การสนับสนุนอย่างไรบ้างเพื่อเป็นแนวทางในการเข้าไปทำงานร่วมกันแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในเชิงลึก เกี่ยวกับปรากฏการณ์ พฤติกรรมของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เพื่อนำผลมาวิจัยหาแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2558). ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เรื่อง อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ประกาศ ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554.
- กัณณิดา บุญยิ่ง. (2556). บทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในการส่งเสริมการเกษตร อำเภอเมือง จังหวัด
นครศรีธรรมราช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- ชำนาญ เมืองลอง. (2555). บทบาทอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต่อการส่งเสริมการเกษตร ในอำเภอทองแสนขัน
จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- ผุสดี จันท. (2556). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในจังหวัด
นครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ระพีภัทร์ เสริมสุขจิระโชติ. (2556). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตร
หมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสุโขทัย. (2557). รายงานประจำปี 2557 (อัดสำเนา)
- สุวิสาส์ กันตอนันตพร. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของเกษตรหมู่บ้านในจังหวัด
ชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อรรวรรณ จินะใจหาญ. (2554). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหมอดินอาสาในจังหวัด
เชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.